

Integraci zvládají na výbornou V Základní škole v Boru u Tachova znají recept na začleňování vícejazyčných dětí

Praha, 28. 6. 2023

Stačí jen zběžný pohled na webové stránky školy a hned je zřejmé, že začleňování vícejazyčných dětí v Základní škole v Boru u Tachova není jen prázdným pojmem. Důležité informace ze života školy zde najdete v angličtině, vietnamštině a nově i v ukrajinštině. Právě mnohaleté zkušenosti s adaptací vietnamských dětí v Boru bohatě zúročili také v souvislosti s příchodem nových žáků z Ukrajiny.

„Naše škola je školou určenou pro výuku češtiny jako druhého jazyka a více než osm let učíme děti z Vietnamu nebo z Polska. Když loni na jaře přišly první ukrajinské děti, nevstupovali jsme do neznámých vod, nebylo to nic, s čím bychom si neuměli poradit,“ říká ředitel školy Daniel Koblen. Z celkem 430 dětí, které školu navštěvují, tvoří děti s odlišným mateřským jazykem zhruba jednu pětinu, jen z Ukrajiny jich je 37. *„K vícejazyčným dětem přidejte k tomu ještě téměř další stovku dětí s podpůrnými opatřeními a je vám jasné, že naši učitelé se mají co ohánět,“* usmívá se Daniel Koblen.

Neocenitelnou roli při výuce hrají asistentky pedagoga, bez nichž by to podle ředitele Koblena šlo jen těžce. Ve škole jich pracuje rovných dvacet a přibýly k nim od loňského roku i dvě ukrajinské. Obě mají pedagogické vzdělání a mluví dobře česky, což je obrovské plus zejména při zprostředkování komunikace mezi rodiči a školou. *„Pomáhám dětem ve všech třídách, od prvňáčků až po deváťáky. Překládám jim do ukrajinštiny věci, kterým nerozumí, a především se je snažím motivovat k tomu, aby se neostýchaly a co nejvíce mluvily,“* popisuje svoji každodenní práci ukrajinské asistentky pedagoga paní Halina Savčuk, která do Česka odešla hned po vypuknutí války. Právě motivace naučit se co nejdříve česky je podle ní klíčová, jakmile se děti naučí jazyk, výuka i pobyt v Česku pro ně bude mnohem jednodušší.

BOX: Dvojazyčný asistent pedagoga

Vzdělávání dvojazyčných asistentek a asistentů pedagoga se dlouhodobě věnuje nezisková organizace META o.p.s. Kromě komplexního akreditovaného vzdělávacího programu zaměřeného na rozvoj znalostí a dovedností potřebných pro práci s vícejazyčnými dětmi pořádá META také online semináře zaměřené přímo na podporu ukrajinských asistentek. V loňském roce META vydala praktickou příručku *Asistujeme u dětí s odlišným mateřským jazykem*, nyní dokončuje překlad její části do ukrajinštiny. Příručka je k dispozici zdarma slouží k využití při každodenní práci asistentů ve škole. Obsahuje řadu tematických úkolů a otázek zamyšlení či příklady situací z praxe a návody, jak postupovat.

Pro nově příchozí ukrajinské žáky a žákyně vytvořili v Boru nejdříve dvouměsíční adaptační třídy. „Oslovili jsme úspěšné firmy v regionu i neziskové organizace a také díky jejich příspěvkům jsme dětem zajistili veškerý servis. Vybavili jsme je pomůckami, sešity, koupili jsme jim knihy, zajistili příspěvky na obědy, zkrátka snažili se jim zajistit pokud možno co nejjednodušší přechod. Děti se učily češtinu, ale zároveň pokračovaly i ve výuce v ukrajinštině. Postupně jsme je začali zapojovat do běžných tříd, nejprve děti docházely jen na některé předměty. Ty větší se pak již samy začaly hlásit, že se chtějí zapojit, mohly si i říci, s kým chtějí být v rámci ročníku zařazené,“ vysvětluje Daniel Koblen postupný proces adaptace. V současnosti je ve dvou třídách dokonce jen jedno ukrajinské dítě. „To je ideální situace, tyto děti se velmi rychle sžily s ostatními a mluví již velice dobře česky,“ vyzdvihuje výhody začleňování do běžných tříd ředitel školy.

Kromě vzdělávání vlastních vícejazyčných dětí se borští pedagogové věnují i výuce češtiny jako druhého jazyka u dětí z okolních škol, které nemohou svým žákům doučování zajistit samy. Čtyřčlennou skupinku ukrajinských žáků vede od loňského října Anna Sudová, která tuto možnost přivítala jako přivýdělek během rodičovské dovolené. Doučuje tři děvčata a jednoho chlapce, děti mají velký rozdíl v úrovni znalostí češtiny. „Rozhodně mi pomáhá, že mám ruštinu jako aprobaci zejména při práci s úplnými začátečníky. Nemohu ale učit češtinu stejně jako rodilé mluvčí, proto hledám inspiraci, kde se jen dá. Narazila jsem na stránky Inkluzivní školy neziskové organizace META, odkud čerpám výukové materiály i další informace. Ve skupině mám děti různé jazykové úrovně a pracovní listy od METY mi hodně pomáhají,“ popisuje svoje praktické zkušenosti Anna Sudová.

Borská základní škola může sloužit jako příklad dobře zvládnutého začleňování vícejazyčných dětí, čerpají zde z dlouholetých zkušeností a ani po více než roce intenzivní práce s ukrajinskými žáky nechybí nadšení a elán do práce. Pozitivní atmosféru, vzájemnou důvěru i respekt je ve škole cítit doslova na každém kroku. Ředitel Daniel Koblen dokázal pedagogickému sboru vytvořit dobré podmínky pro jejich práci a nespolehl se jen na financování z veřejných zdrojů, ale zajistil i prostředky od společensky zodpovědných firem. „Důležité je vydržet. Kdoví, jak dlouho bude válka trvat, a víme dobře, že míra solidarity časem klesá. V naší škole ale nerozlišujeme, odkud dítě přišlo, pro nás je každý jednoduše žákem či žákyní ZŠ Bor bez ohledu na původ. Nemyslím, že bychom objevili nějaký zázračný nový přístup. Vzájemná úcta, vzájemný respekt, pomoc a dodržování nastavených pravidel, to je náš recept,“ uzavírá ředitel školy Daniel Koblen.

KONTAKT PRO MÉDIA

Jaroslav Bartoš, bartos@meta-ops.cz, tel.: 731 619 924

META, o.p.s

Nezisková organizace, která pomáhá rodičům a dětem s migrační zkušeností zorientovat se v českém školství a v začlenění do společnosti. Zajišťuje kurzy češtiny jako druhého jazyka pro děti i dospělé. Vyučujícím a školám poskytuje poradenství ve vzdělávání dětí, které nemají žádnou či dostatečnou znalost češtiny. Nabízí semináře, metodickou podporu a materiály do výuky. Navrhuje a prosazuje systémové změny, které reflektují potřeby škol a vícejazyčných dětí, a které rozvíjí jejich potenciál. Prostřednictvím aktivit pro veřejnost se snaží podpořit otevřený dialog a porozumění mezi lidmi s migrační zkušeností a většinovou společností.

www.meta-ops.eu